Lietuvių Fondo dėmesys lituanistiniam švietimui

LAIMA APANAVIČIENĖ

Artėja Vasario 16-oji ir Kovo 11-oji. Tai pačios brangiausios šventės lietuviams. Tradiciškai šių švenčių metu, kiek leidžia jėgos, LF nariai skuba į įvairiose JAV vietovėse vykstančius minėjimus, kur iškilmingai įteikia Lietuvių Fondo paramos čekius JAV įsikūrusioms lituanistinėms mokykloms. Pasidomėjau, o kokia ta Lietuvių Fondo parama?

Nuo pat Lietuvių Fondo įsikūrimo pradžios vienas pagrindinių jo uždavinių buvo lituanistinis švietimas. Remiant Fondui, veikia lituanistinės mokyklos, leidžiamos knygos ir vadovėliai. Vien nuo 2007 metų Lietuvių Fondas JAV lituanistinėms mokykloms skyrė daugiau nei pusę milijono – 620 000 – dolerių. Šios pagalbos dėka mokyklos gali susimokėti nuomą, įsigyti naujų mokymo priemonių, vykdyti įvairius mokymo projektus.

JAV LB Švietimo tarybos tinklalapio http://svietimotaryba.org/ duomenimis 2012–2013 mokslo metais JAV veikė 36 lituanistinės mokyklos, kuriose mokėsi 2 204 mokiniai, jose dirbo 411 mokytojų, mokytojų padėjėjų bei administracijos darbuotojų. Tai didžiulis būrys lietuvybę svečioje šalyje norinčių išsaugoti ir ją puoselėjančių žmonių būrys.

Mokytojai, mokyklų vedėjai ir tėvų komitetai lituanistinėse mokyklose susiduria su nemažais iššūkiais. Tai ir brangi patalpų nuoma, ir pedagogų paieška, ir mokinių, ypač paauglių, nenoras lankyti šeštadieniais mokyklas, ir tinkamų lituanistinėms mokykloms vadovėlių nebuvimas. Stebina ir džiugina tėvelių užsispyrimas leisti vaikus į lituanistines mokyklas. Galima drąsiai teigti, jei šeimoje nebus noro išauginti savo vaikus lietuviais, jokios mokyklos nepadės. Aišku mokykloms išgyventi vien iš tėvų surenkamų mokslapinigių – užduotis neįgyvendinama, todėl labai smagu, kad Lietuvių Fondas, taip nuoširdžiai ir dosniai remdamas mokyklas, palengvina jų dalią. Visos JAV veikiančios lituanistinės mokyklos turi teisę kreiptis į JAV LB Švietimo tarybą finansinės paramos, kurią teikia Lietuvių Fondas.

2014 metų pabaigoje LF Pelno skirstymo komisija, vadovaujama pirmininko Vyto Naručio, lituanistinėms mokykloms paskyrė 90 000 dol. JAV LB Švietimo taryba, išnagrinėjusi mokyklų atsiųstus prašymus, paskirstė šią paramą 28 mokykloms, įsikūrusioms nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno, nuo Floridos krantų iki Kanados sienos. Ir tai nebuvo vienkartinė parama mokykloms. 2014 m. LF švietimo reikalams skyrė 120 535 dol. Ši pagalba reikalinga besikuriančioms naujoms mokykloms, mokytojų konferencijų, kur mokytojai gali susirinkti ir pasidalinti savo patirtimi, pasisemti naujų žinių, rengimui, kasmet Dainavoje vykstančiai Mokytojų tobulinimosi savaitei, kurią organizuoja JAV LB Švietimo taryba, o vienu iš rėmėjų yra Lietuvių Fondas.

Jau eilę metų Lietuvių Fondas skiria laimėjimą Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFASS) vyrų krepšinio A grupės nugalėtojams ir 1 000 dol. premiją krepšininkų pasirinktai JAV esančiai lituanistinei mokyklai.

2014 m. gegužės 17 d. vykusioje Čikagos lituanistinės mokyklos 2013–2014 mokslo metų uždarymo šventėje JAV LB Brighton Parko apylinkės pirmininkas Viktoras Kelmelis ir jo pavaduotoja Salomėja Daulienė Čikagos lituanistinės mokyklos mokytojams už ilgametį darbą mokykloje įteikė JAV LB Švietimo tarybos dovanas. Mecenatas – Lietuvių Fondas. Nuotraukoje iš kairės: Laima Kataržienė (15 metų), Giedrė Starinskienė (15 metų), Evelina Karalienė (15 metų), Vilma Poliuvienė (10 metų), Dalia Gedvilienė (10 metų) ir Laima Apanavičienė (15 metų). LF archyvo nuotraukos

Los Angeles, CA, Šv. Kazimiero lituanistinė šeštadieninė mokykla švenčia Vasario 16-ąją.

Lietuvių Fondo tarybos pirmininkas Marius Kasniūnas (penktas iš dešinės) įteikia taurę ŠALFASS vyrų krepšinio A grupės nugalėtojams, o jie pasirinks lituanistinę mokyklą, kuriai atiteks 1 000 dol. LF parama.

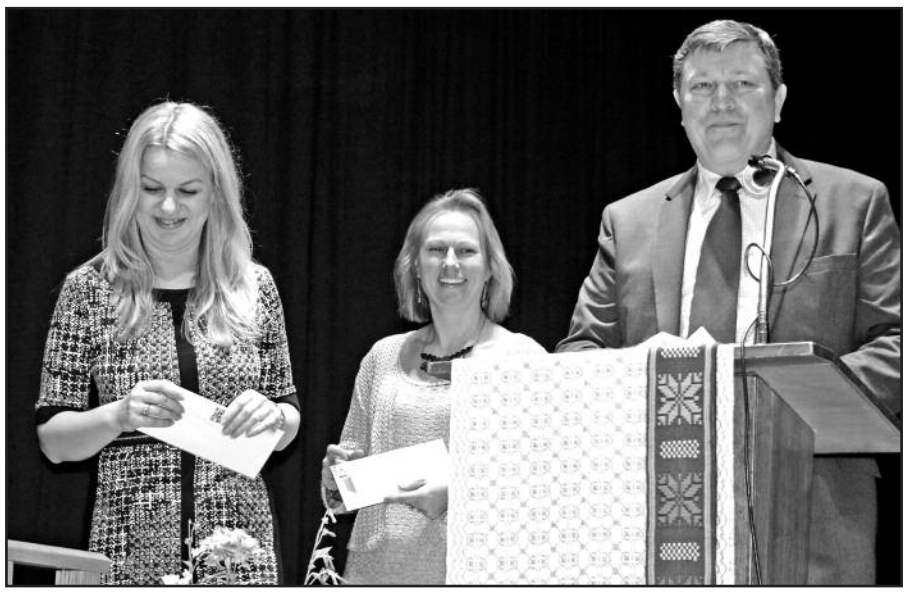

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo šventė Pasaulio lietuvių centre 2014 m. Iš kairės: „Rasos" lituanistinės mokyklos direktorė Jūratė Liutkienė ir Maironio lituanistinės mokyklos direktorės pavaduotoja Taiyda Chiapetta džiaugiasi Lietuvių Fondo tarybos pirmininko Mariaus Kasniūno įteiktais LF paramos čekiais.

2001 metais Jonas Kavaliūnas tapo pirmuoju JAV LB Švietimo tarybos Nusipelniusio mokytojo premijos laureatu. Šis apdovanojimas įteikiamas ilgus metus JAV dirbusiam ir lietuviškam švietimui atsidavusiam asmeniui. Ir šio apdovanojimo mecenatas yra Lietuvių Fondas. Šiomis dienomis lietuviškoje spaudoje kaip tik skelbiama apie tai, jog galima siūlyti kandidatus šiam apdovanojimui gauti.

Kažkada Švietimo taryba skirdavo premiją ypatingai pasižymėjusiai JAV lituanistinei mokyklai. Šios premijos tikslas buvo atkreipti dėmesį į geriausias mūsų mokyklas, puoselėti lituanistinį švietimą išeivijoje. Šios premijos mecenatas taip pat buvo LF. Kaip skelbia anksčiau minėtas tinklalapis tokia premija 1998–1999 metais buvo įteikta Los Angeles Šv. Kazimiero šeštadieninei lituanistinei mokyklai (vedėja Marytė Sandanavičiūtė-Newsom). Būtų gražu, kad ši tradicija būtų tęsiama.

Peržvelgus kelerių metų Lietuvių Fondo pagalbos dydį JAV lituanistinėms mokykloms ir lituanistinio švietimo reikalams, norisi ne tik padėkoti Fondui už paramą, o JAV LB Švietimo tarybai už rūpestį, bet ir išreikšti viltį, jog po kelių metų lituanistinių mokyklų mokiniai taps LF nariais, o dar vėliau perims lietuvybės vairą į savo rankas ir neš iškėlę lietuvybės liepsną iš kartos į kartą.

Dr. Vinco Kudirkos lituanistinės mokyklos (Elizabeth, NJ) direktorė Daina Petkevičienė džiaugiasi gautu Lietuvių Fondo paramos mokyklai čekiu.